

**ОБРАЗОВАНИЕ И
ФИЛОЛОГИЧЕСКАЯ НАУКА
XXI ВЕКА
ГЛАЗАМИ МОЛОДЫХ УЧЕНЫХ**

**Сборник
международной
научно-практической
конференции
АСТАНА - УФА – 2023**

**ОБРАЗОВАНИЕ И
ФИЛОЛОГИЧЕСКАЯ НАУКА
XXI ВЕКА
ГЛАЗАМИ МОЛОДЫХ УЧЕНЫХ**

**Сборник
международной
научно-практической
конференции
для студентов, магистрантов,
докторантов и молодых ученых**

**АСТАНА -УФА
2023**

УДК 37.0+80/81
ББК 74.00+81.2
О-23

Рецензенты:

- Буркова Т.А.* – доктор филологических наук, профессор Башкирского государственного педагогического университета им. М. Акмуллы, Башкортостан, РФ
- Булатбаева Г.Н.* – доктор педагогических наук, Национальная Академия им. Ы. Алтынсарина, г.Астана
- Загатова С.Б.* – кандидат филологических наук, профессор Евразийского гуманитарного института, г.Астана

Научный редактор:

Бижкенова А.Е., доктор филологических наук, профессор Евразийского национального университета им. Гумилева

Редакционная коллегия:

Кенжигожина К.С., PhD, ЕНУ им. Л.Н. Гумилева
Смагулова М.Г., ЕНУ им. Л.Н. Гумилева

- О-23** Образование и филологическая наука XXI века глазами молодых ученых: Сборник трудов международной научно-практической конференции. - Астана: ИП «Булатов А.Ж.», 2023. - 193 с.

ISBN 978-601-326-711-1

В сборнике представлены тексты докладов участников одноименной международной научно-практической конференции, проведенной кафедрой иностранной филологии ЕНУ им. Гумилева совместно с кафедрой германского языкознания и зарубежной литературы БГПУ им. Акмуллы.

Тексты не подлежали правке и размещены в авторской редакции и стилистике.

УДК 37.0+80/81
ББК 74.00+81.2

ISBN 978-601-326-711-1

© Коллектив авторов, 2023

статуя Свободы, символизирующая Свободу против угнетателей социальных и личностных неравенств, расизма, рабства и т.д.

Список использованной литературы

1. Юнг, Карл Густав. Архетипы и коллективное бессознательное [Текст] / Карл Густав Юнг; [перевод А. Чечиной]. – Москва: АСТ, 2019. - 495 с.
 2. Лакофф Джордж, Джонсон Марк. Метафоры, которыми мы живем: Пер. с англ. / Под ред. и с предисл. А. Н. Баранова. — М.: Едиториал УРСС, 2004. — 256 с.
 3. Оруэлл, Джордж (1949). Тысяча девятьсот восемьдесят четвертый. Роман. Лондон: Секер и Варбург.
- Электронные ресурсы:**
4. <https://englishliterature.net/literary-devices/metaphor>
 5. <https://symbolismandmetaphor.com/freedom-metaphors-similes/>

REALIZATION OF LINGUISTIC PERSONALITY AT THE LINGUOCOGNITIVE LEVEL IN INTERNET COMMUNICATION

*Амангельдиева К.Ж.,
Магистрант 2 курса,
ЕНУ им. Л.Н. Гумилева,
научный руководитель, к.ф.н., профессор
Жуманбекова Н.З.*

Түйіндеме: Бұл мақала интернет-коммуникациядағы тілдік тұлғаны зерттеуге арналған. Осы ақпараттық өрісте тілдік тұлғаның қалыптасуы бірқатар ерекшеліктермен сипатталады. Мақалада Тілдік тұлғаны жүзеге асырудың вербалды-семантикалық, лингвокогнитивтік және мотивациялық деңгейлерін көрсететін Ю.Н.Қарауыловтың тілдік тұлғалық моделі ұсынылған. Бұл деңгей-әлемнің идеологиялық бағдарланған моделі, яғни тілдік тұлға құндылықтарының иерархиясы. Ол өзінің тезаурусында кеңінен ұсынылған жеке тұлғаның басым қажеттіліктерін, мүдделері мен мұраттарын көрсететін ең маңызды ұғымдарды қамтиды.

Түйінді сөздер: тілдік тұлға, лингвокогнитивтік, концепт, когнитивтік

Аннотация: Данная статья посвящена изучению языковой личности в интернет-коммуникации. Формирование языковой личности в этом информационном поле характеризуется рядом особенностей. В статье представлена модель языковой личности Ю.Н.Караулова, которая отражает вербально-семантический, лингвокогнитивный и мотивационный уровни реализации языковой личности. Этот уровень представляет собой идеологически ориентированную модель мира, то есть иерархию ценностей языковой личности. Она включает в себя понятия наибольшей важности, отражающие доминирующие потребности, интересы и идеалы личности, наиболее широко представленные в ее тезаурусе.

Ключевые слова: языковая личность, лингвокогнитивный, концепт, когнитивный

The model of linguistic personality proposed by Y.N. Karaulov, represented by three levels: verbal-semantic, linguocognitive (thesaurus) and motivational. The linguocognitive level reflects a personality's hierarchy of meanings and values,

knowledge of special terminology, ability to understand ideas, concepts and to use abstract notions in speech [1, p. 23].

The linguocognitive, or thesaurus, level of the linguistic personality, related to its intellectual sphere and cognitive activity, can also be investigated on the Internet. The world of Internet communication of a linguistic personality is a unified system of views, a certain collective "philosophy" imposed on all participants in this interaction, and we can say that there is a certain linguistic picture of the world of the Internet, which is part of the linguistic picture of the world in general.

The analysis of the cognitive level of the linguistic personality of a figure involves the identification of key concepts of the individual picture of the world, which reflect the features of professional activity, which are represented in the Internet space and verbalized by the linguistic means that the author uses to describe the world. Under the key concepts we understand the concepts occupying an extremely important place in the system of value perceptions, in the spiritual world of an individual personality. [2, p. 8-14].

In linguocognitive conceptology, a concept refers to linguistically modeled unit of national cognitive consciousness. "The concept is the basic cell of culture in the mental world of man" [3, p. 28].

It is important for our study that the concept exists not only in the collective, but also in the individual consciousness. Individual concepts are richer and more diverse than collective ones, since collective experience and consciousness reduce the unique in personal experience and summarize the coincidences. For the analysis of meaningful cognitive meanings within the model of the linguistic personality of the Internet user, it is fundamental to distinguish the concepts, which are valuable for the personality and in which the dynamics of the figurative or conceptual component is possible.

This level represents an ideologically oriented model of the world, i.e. a hierarchy of values of a linguistic personality. It includes the concepts of the greatest importance, reflecting the dominant needs, interests and ideals of a personality, most widely represented in its thesaurus [4, p. 188-190].

As a concrete example, let us analyze the linguistic personality of the journalist-blogger Batyr Jamal on Instagram. Batyr Jamal is an independent educational media for girls, young women and women with a focus on rights, safety and self-value. It publishes content in Kazakh and Russian and only exists on Instagram. Let us analyze the semantic structure of the lexeme "femicide," frequently used in Batyr Jamal's blogs to see the linguistic personality. Firstly, we need to compare the definitions of the lexeme in the explanatory dictionary:

- the crime of killing a woman or women; an occasion when this happens (*Cambridge Advanced Learner's Dictionary & Thesaurus*)
- the gender-based murder of a woman or girl by a man. (*Merriam-Webster.com Dictionary*)
- the crime of killing a woman or girl because she is female. (*Oxford Advanced Learner's Dictionary*)

In order to find out how ideas and attitudes about femicide are reflected in the minds of Batyr Jamal's journalists, it is need to analyze the typical combinability and metaphoricity of the lexeme "femicide," as well as its participation in the statements.

The journalist's understanding of the lexeme "femicide" is characterized by a patriarchal feminist bias: *"Ер адам жасаган тагы бир фемцид! Қызылорда тұрғыны, оның туған күнінде 27 жастагы әйелін ұрып-соғып, бірнеше рет пышақтап өлтірген деп күдіктенеді. Куәгерлер полицияға бірнеше рет хабарласқан. Алайда, «тәртіп сақшылары» түсініксіз себептермен әйелге көмекке келген жоқ."* There is an accusatory tone with emotional overtones going into this statement. This can be seen in the quotation marks that were placed in the phrase *«тәртіп сақшылары»*, to show the creativity in own way, the author used socio-psychological indifference method to show indifferent attitude of the police.

Figure 1

Термина "домогательство" в законодательстве
Казахстане нет, что лишь облегчает злоумышленникам
совершать фемциды.

Here the technique of "Author's Masquerade" is used, highlighting the parameter of triviality or creativity in speech behavior, wearing a mask of unity. The purpose of the text is a speech that contains emotional/psychological approach for readers of the blog. And the capital letters of the word "ФЕМИЦИД" is a proof of sentimentality.

Figure 2

Против ФЕМИЦИДА! Наша миссия в том, чтобы
вселить в девушек уверенность ничего не бояться и
проявляться. Батыр Жамал — это она, это я, это ты.

The concept "Femicide" becomes a special object of reflection, "thinking out loud," which is characteristic of the genre of Internet communication. In the article the author explicitly expresses his dissatisfaction with the authorities and gives his understanding of what it leads to. Also, feminities are often used in the blog, such as: «адвокатка, авторка, авторесса, фотографка и т.д».

Thus, it is obvious that the system of values of the linguistic personality of the blogger is reflected in his conceptual picture of the world, which is composed of mental representations, i.e. concepts. The concept sphere of the author's linguis-

tic personality is characterized by universal features, in particular, by high communicative relevance of the concepts «Femicide».

References

1. Сидорова И. Г., Коммуникативно-прагматические характеристики жанров персонального интернет-дискурса (сайт, блог, социальная сеть, комментарий): автореф. дис. на с. уч. ст. канд. филол. н. - Волгоград, 2014. - 23 с.
2. Sedov, K.F. (1996). Types of language personalities and strategies of speech behavior (On the rhetoric of domestic conflict). Questions of Stylistics: Language and People, 26, 8-14.
3. Омарбаева Г.С. Авторская речь как отражение языковой личности писателя (на материале произведений Ю.Трифоновой): Автореф. дис. ... канд. филол. наук. — Алматы, 2001. — 28 с.
4. Загатов С.Б., Плотникова Н.Я. Формирование языковой личности средствами иностранного языка // Материалы Междунар. науч.-практ. конф. «Валихановские чтения-13». — Т. 5. — Кокшетау, 2008. — С. 188-190.

FEATURES OF THE GENDER ASPECT IN KAZAKH MODERN FICTION

Shaimardan Y.Y.
2nd year PhD student
L. N. Gumilyov ENU

Түйіндеме: Осы мақалада лингвомәдениеттану арқылы адамзатты зерттеуде тұлғаның жеке мінездемесі, оның ішінде гендер саласы маңызды орынды алады. Лингвомәдениеттану арқылы гендерлік түсініктемелердің мазмұны тілдік құрал арқылы қарастырылады. Мақаланың мақсаты заманауи көркем әдебиеттегі гендерлік мазмұндағы лингвомәдени ерекшеліктеріндегі маңызды бөлігін құрайтын мәтіндердегі өзгешеліктерді айқындау. Мәтін арқылы ерлер мен әйелдердің қарым-қатынасымен қатар ұлттың, мәдениеттің ерекшелігі көрсетілген. Шығармадағы ұлттық-мәдени ұстанымдардан бөлек, қала мен ауыл адамдарының арасындағы өзгешеліктер қаншалықты сәйкессіздік тудырғанын байқаймыз. Осыған байланысты гендерлік қарым қатынас арқылы қазіргі көркем әдебиеттегі ер адам мен әйел адамның қоғамға сай оппозитивті қатынастар жазылып алынды. Осы мақалада сипаттамалы, салыстырмалы-салғастырмалы әдістер, лингвомәдени тәсіл қолданылады.

Автордың кейіпкерлер арқылы қоғамдағы шынайы өмірді, отбасындағы кризисті және мәдениетті, ерлі-зайыптылардың қарым-қатынасын, жұбайлық өмірден тыс қатынастырды көркем әдебиеттегі мәтін арқылы жеткізу болып табылды. Талдау барысында еркек және әйел, бойдақ жігіт, үйленген ер мен бойдақ әйел категориясындағы кейіпкерлер алынып отыр. Кейіпкерлердің ішкі әлемі арқылы олардың гендерлік және әлеуметтік рөлдері сияқты өзгешеліктері көрсетіледі. Ер-автордың көз-қарасымен лингвомәдениет арқылы гендерлік аспект мінезделеді. Ерлер мен әйелдердің гендерлік аспектідегі танымдары, тұлғалық ерекшеліктері, көзқарастары қарастырылады.

Кілт сөздер: лингвомәдениет, гендер аспектілері, адюльтер, гендерлік құндылықтар